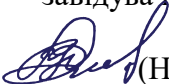

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
протокол № 2 від 30.08. 2022р.
завідувачка кафедри

(Наталія КАБЕЛЬНИКОВА)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ МОВЛЕННЯ

Дисципліна вільного вибору циклу загальної підготовки для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

Івано-Франківськ 2022

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Психофізіологія мовлення
Викладач (і)	Кабельнікова Наталія Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної освіти
Посилання на сайт	
Контактний тел..	
Е-mail викладача:	nkabelnikova@ksu.ks.ua
Графік консультацій	понеділок, 15.00 або у призначений час
Методи викладання	лекційні та практичні заняття, презентації, диференційовані та індивідуальні завдання, тести

2. Анотація до курсу

Освітня компонента орієнтована на вивчення психофізіологічних механізмів опанування мовою та мовленням в онтогенезі. Особливу увагу під час вивчення курсу спрямовано на озброєння студентів знаннями щодо структурних компонентів мови, психолінгвістичних закономірностей їх використання у процесі мовленнєвої діяльності, операціям мовленнєвої діяльності, анатомо-фізіологічним механізмам, що забезпечують комунікативно-мовленнєву діяльність. Дисципліна базується на наукових уявленнях та практичних уміннях, що одержані студентами під час вивчення таких дисциплін, як «Психологія», «Педагогіка».

3. Мета курсу: сформувати у майбутніх логопедів професійну компетентність через озброєння знаннями щодо психофізіологічних механізмів опанування мовою та мовленням дітьми у процесі нормотипового онтогенезу

4. Цілі курсу: в результаті вивчення дисципліни студент має володіти теоретичними знаннями щодо:

- філогенезу мови та онтогенезу мовлення,
- взаємозв'язку мовлення з іншими вищими психічними функціями;
- структурних компонентів, функцій мови та мовлення;
- анатомо-фізіологічної бази опанування мовою та мовленням в онтогенезі;
- структури мовленнєвої діяльності;
- психофізіологічних механізмів дій породження мовленнєвого висловлювання та мовленнєвих дій, спрямованих на сприйняття й розуміння мовленнєвого висловлювання;
- методів дослідження мовленнєвої діяльності.

уміннями та навичками:

- володіти методами диференційної діагностики норми і відхиленого розвитку (порушення) мовлення;
- застосовувати методи дослідження імпресивного та експресивного мовлення;
- аналізувати й оцінювати різні види мовленнєвого дизонтогенезу з позиції порушення опанування мовою, мовленням, мовленнєвою діяльністю

Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення курсу студент має опанувати загальні та фахові компетентності, серед яких:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ФК 8. Вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях.

ФК 13. Здатність до застосування професійних медико-біологічних знань і практичних умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту корекційного, навчально-реабілітаційного процесу.

ФК 14. Здатність оцінити структуру дефекту при порушенні мовлення, інтелекту, потенційні можливості розвитку різних сторін особистості дітей і підлітків з порушеннями психофізичного розвитку.

ФК 15. Здатність оцінити клініко-фізіологічні особливості і закономірності фізичного і психічного розвитку дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

Програмними результатами вивчення дисципліни є:

ПРН 1. Знає сучасні теоретичні основи предметної спеціалізації, здатний застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.

ПРН 2. Володіє знаннями в галузі спеціальної освіти при вирішенні освітніх та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій.

ПРН 11. Здатний сприяти соціальній адаптації дітей з порушеннями психофізичного розвитку; готувати їх до суспільної та виробничої діяльності.

ПРН 13. Здатний здійснювати педагогічний супровід дітей з особливостями психофізичного розвитку в ролі асистента вчителя інклюзивного класу.

ПРН 24. Здатний створювати рівноправний і справедливий клімат у корекційно-педагогічному та інклюзивному середовищі.

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Семестр	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Форма контролю
Кількість годин – 150 (5 кредитів)	3	26	24	100	диф.залік

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
2022-2023	3	зведений контингент	2	Варіативний

7. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Мультимедійні засоби (проектор), презентації

8. Політика курсу. Лекції з дисципліни студент має відвідувати обов'язково. Опанування освітньою компонентою у разі пропуску 50% занять, у тому числі, що були проведені дистанційно, без поважної причини, буде оцінено на FX. На сайті KSU online викладено додаткові матеріали, відео та презентації до кожної теми. На практичних заняттях необхідно є активна участь в обговоренні питань, заохочується висловлення та аргументація власної точки зору з проблеми або питання. Студент має володіти спеціальною термінологією у межах теми, вільно користуватися знаннями із раніше вивчених дисциплін, наводити приклади. Обов'язковим є підготовка 2-х самостійних робіт, які студент має виконати в установлені терміни. Особливу увагу необхідно звернути на дотримання Кодексу доброчесності. Студент несе відповідальність за запозичення матеріалів інших авторів (з інтернет-джерел, у одногрупників тощо). У разі виявлення плагіату робота оцінюється на 0 балів без надання можливості перескладання. Відповідно, загальна оцінка за курс буде знижена.

9. Схема курсу

Тиждень, дата, кількість годин	Тема, загальний план	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Психолінгвістичні основи мовлення					
Тиждень А 2 академічних години	Тема 1.1 Роль пізнавальних процесів у мовленнєвій діяльності 1. Сигнальні системи людини. 2. Відчуття і мовлення. 3. Сприймання і мовлення. 4. Уявлення і мовлення. 5. Емоції й почуття та мовлення.	лекція	3; 8; 9; 12	Володіти матеріалом лекції	6
Тиждень Б 2 академічних години	Тема 1.1 Роль пізнавальних процесів у мовленнєвій діяльності 1. Сигнальні системи людини. 2. Відчуття і мовлення. 3. Сприймання і мовлення. 4. Уявлення і мовлення. 5. Емоції й почуття та мовлення.	практичне	3; 8; 9; 12	1. Підготувати інформацію про сигнальні системи людини, історичний аспект їх вивчення. Обґрунтувати роль першої сигнальної системи у формуванні мовлення. 2. Підготувати презентаційні матеріали до одного з пунктів плану з використанням додаткових джерел	

<p>Тиждень А 2 академічних години</p>	<p>Тема 1.2 Поняття про мову: генезис, функції, структура 1. Мова як історично-суспільне явище. 2. Теоретичні проблеми філогенезу та онтогенезу виникнення мови. 3. Функції мови. 4. Структурні компоненти мови: 4.1. Фонеми. Класифікація. Функції 4.2. Морфеми. Класифікація. Функції. 4.3. Лексеми (слова). Класифікація. Функції. 4.4. Речення (синтаксичні конструкції). Класифікація. Функції. 4.5. Текст. Види. Загальна характеристика.</p>	<p>лекція</p>	<p>1; 2; 3; 7</p>	<p>Володіти матеріалом лекції</p>	
<p>Тиждень Б 2 академічних години</p>	<p>Тема 1.2 Поняття про мову: генезис, функції, структура 1. Мова як історично-суспільне явище. 2. Теоретичні проблеми філогенезу та онтогенезу виникнення мови. 3. Функції мови. 4. Структурні компоненти мови: 4.1. Фонеми. Класифікація. Функції</p>	<p>практичне</p>	<p>1; 2; 3; 7</p>	<p>1. Розкрити етапи становлення мови як історично-суспільного явища. Інформацію підготувати у вигляді презентації з використанням додаткових інформаційних ресурсів. 2. На конкретних прикладах розкрити реалізацію основних функцій мови в онтогенезі.</p>	<p>7</p>

	<p>4.2. Морфеми. Класифікація. Функції.</p> <p>4.3. Лексеми (слова). Класифікація. Функції.</p> <p>4.4. Речення (синтаксичні конструкції). Класифікація. Функції.</p> <p>4.5. Текст. Види. Загальна характеристика.</p>			<p>3. Розкрити класифікацію структурних одиниць мови, навести конкретні приклади.</p> <p>4. Підготувати інформацію у вигляді презентації або фрагмент відео щодо традиційних та альтернативних поглядів на виникнення та розвиток мови (на прикладі однієї з мов).</p> <p>5. На конкретних прикладах розкрити реалізацію основних функцій мови в онтогенезі.</p> <p>6. Пояснити, що означає словосполучення «розвиток мови», аргументувати зв'язок між суспільством та мовою, людиною та мовою.</p>	
<p>Тиждень А 2 академічних години</p>	<p>Тема 1.3 Мовлення як форма реалізації мови</p> <p>1. Психолінгвістичний підхід до визначення поняття «мовлення».</p> <p>2. Структурні одиниці мовлення.</p>	лекція	1; 2; 3; 7	Володіти матеріалом лекції	7

	<p>3. Функції мовлення. 4. Види та функції мовлення. 5. Поняття «мовленнєва норма», «відхилення від мовленнєвої норми».</p>				
<p>Тиждень Б 2 академічних години</p>	<p>Тема 1.3 Мовлення як форма реалізації мови 1. Психолінгвістичний підхід до визначення поняття «мовлення». 2. Структурні одиниці мовлення. 3. Функції мовлення. 4. Види та функції мовлення. 5. Поняття «мовленнєва норма», «відхилення від мовленнєвої норми».</p>	<p>практичне</p>	<p>1; 2; 3; 7</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Порівняти значення мови та значення мовлення для людини і суспільства. 2. Зробити порівняльний аналіз структурних одиниць мови та мовлення. 3. Зробити порівняльний аналіз функцій мови та мовлення. 4. Підготувати повідомлення щодо засвоєння та реалізації функцій мовлення. 5. Заповнити таблицю «Види та форми мовлення» 6. Навести приклади фізіологічних, культурних особливостей мовлення та патологічних симптомів відхилень від мовленнєвої норми. 	
<p>Тиждень А 2 академічних години</p>	<p>Тема 1.4 Мовлення як об'єкт дослідження нейрофізіології та психофізіології 1. Локалізація мовленнєвих</p>	<p>лекція</p>	<p>3; 5; 7; 10</p>	<p>Володіти матеріалом лекції</p>	

	<p>функцій</p> <p>2. Функціональні блоки мозку.</p> <p>3.1.Перший функціональний блок. Мозкові структури, принципи роботи, функції, порушення.</p> <p>3.2. Другий функціональний блок. Мозкові структури, принципи роботи, функції, порушення.</p> <p>3.3. Третій функціональний блок. Мозкові структури, принципи роботи, функції, порушення.</p> <p>4. Роль лівої та правої півкулі в опануванні та реалізації мовлення.</p>				
<p>Тиждень Б 2 академічних години</p>	<p>Тема 1.4 Мовлення як об'єкт дослідження нейрофізіології та психофізіології</p> <p>1. Локалізація мовленнєвих функцій</p> <p>2. Функціональні блоки мозку.</p> <p>3.1.Перший функціональний блок. Мозкові структури, принципи роботи, функції, порушення.</p> <p>3.2. Другий функціональний блок. Мозкові структури, принципи роботи, функції, порушення.</p>	<p>практичне</p>	<p>3; 5; 7; 10</p>	<p>1. Вивчити локалізацію мовленнєвих центрів та функції, які вони виконують.</p> <p>2. У вигляді таблиць систематизувати інформацію щодо:</p> <p>1) мозкових структур, що забезпечують опанування та використання мовлення;</p> <p>2) функцій лівої та правої півкулі, їх участі у мовленнєвому акті.</p> <p>3. Заповнити таблицю «Функціональні блоки мозку»</p>	<p>7</p>

	<p>3.3. Третій функціональний блок. Мозкові структури, принципи роботи, функції, порушення.</p> <p>4. Роль лівої та правої півкулі в опануванні та реалізації мовлення.</p>				
<p>Тиждень А 2 академічних години</p>	<p>Тема 1.5 Анатомо-фізіологічні механізми мовлення</p> <p>1. Дихальний відділ.</p> <p>1.1. Анатомічні структури.</p> <p>1.2. Функції.</p> <p>1.3. Відмінності між фізіологічним та мовленнєвим диханням.</p> <p>2. Голосовий (фонаційний відділ).</p> <p>2.1. Анатомічні структури.</p> <p>2.2. Функції.</p> <p>2.3. Акустичні характеристики голосу</p> <p>3. Артикуляційний відділ.</p> <p>3.1. Анатомічні структури.</p> <p>3.2. Функції.</p>	лекція	3; 5; 7; 8;10	Володіти матеріалом лекції	7
<p>Тиждень Б 2 академічних години</p>	<p>Тема 1.5 Анатомо-фізіологічні механізми мовлення</p> <p>1. Дихальний відділ.</p> <p>1.1. Анатомічні структури.</p> <p>1.2. Функції.</p>	практичне	3; 5; 7; 8;10	1. Підготувати презентацію до одного з пунктів плану з висвітленням анатомії та фізіології периферичного відділу мовленнєвого апарату.	

	<p>1.3. Відмінності між фізіологічним та мовленнєвим диханням.</p> <p>2. Голосовий (фонаційний відділ).</p> <p>2.1. Анатомічні структури.</p> <p>2.2. Функції.</p> <p>2.3. Акустичні характеристики голосу</p> <p>3. Артикуляційний відділ.</p> <p>3.1. Анатомічні структури.</p> <p>3.2. Функції.</p>			<p>2. Систематизувати матеріал у вигляді таблиці.</p> <p>3. Розкрити анатомічні структури, що беруть участь в акті мовлення</p>	
<p>Тиждень А 4 академічних години</p>	<p>Тема 1.6 Опанування мовою та розвиток мовлення в онтогенезі (ранній вік)</p> <p>1. Нейрофізіологічні механізми опанування мовленням дітьми у перші роки життя</p> <p>2. Психофізіологічні умови оволодіння дитиною умінням діяти у відповідності зі словами дорослих</p> <p>3. Психофізіологічні механізми розвитку здатності до активного використання мови (її структурних елементів) для спілкування дитиною першого року життя з оточуючими людьми</p>	лекція	3; 5; 6; 7	Володіти матеріалом лекції	

	<p>4. Психофізіологічні передумови виникнення у дитини першого року життя вербального спілкування</p> <p>5. Етапи мовленнєвого онтогенезу</p> <p>6. Особливості опанування мовленням дітьми другого року життя</p> <p>7. Особливості опанування мовленням дітьми третього року життя</p>				
<p>Тиждень Б 2 академічних години</p>	<p>Тема 1.6 Опанування мовою та розвиток мовлення в онтогенезі (ранній вік)</p> <p>1. Нейрофізіологічні механізми опанування мовленням дітьми у перші роки життя</p> <p>2. Психофізіологічні умови оволодіння дитиною умінням діяти у відповідності зі словами дорослих</p> <p>3. Психофізіологічні механізми розвитку здатності до активного використання мови (її структурних елементів) для спілкування дитиною першого року життя з оточуючими людьми</p> <p>4. Психофізіологічні передумови виникнення у</p>	<p>практичне</p>	<p>3; 5; 6; 7</p>	<p>1. Підготувати інформацію з презентацією про етапи оволодіння мовленням за О.М. Гвоздєвим, Р.Л. Розенгард-Пупко, О.М. Леонтєєвим, Л.О. Бадалян).</p> <p>2. Розкрити етапи домовленнєвого розвитку за Л.О. Бадалян.</p> <p>3. Розкрити принципи розвитку мовлення у ранньому віці.</p>	7

	<p>дитини першого року життя вербального спілкування</p> <p>5. Етапи мовленнєвого онтогенезу</p> <p>6. Особливості опанування мовленням дітьми другого року життя</p> <p>7. Особливості опанування мовленням дітьми третього року життя</p>				
<p>Тиждень А не передбачено академічних годин</p>	<p>Тема 1.7 Опанування мовою та розвиток мовлення в онтогенезі (дошкільний та молодший шкільний вік)</p> <p>1. Психофізіологічні механізми опанування мовою та мовленням у дошкільному та молодшому шкільному віці.</p> <p>2. Дошкільний вік. Особливості розвитку фонетичного, фонематичного, лексичного, граматичного складових та зв'язного мовлення.</p> <p>3. Стан імпресивного мовлення у дітей дошкільного віку.</p> <p>4. Молодший шкільний вік. Особливості розвитку фонетичного, фонематичного, лексичного, граматичного складових та зв'язного мовлення.</p>	самостійна робота	3; 5; 6; 7	<p>1. Розкрити психофізіологічні механізми опанування мовою та мовленням у дошкільному та молодшому шкільному віці.</p> <p>2. Визначити особливості розвитку фонетичного, фонематичного, лексичного, граматичного складових та зв'язного мовлення.</p> <p>3. Розкрити стан імпресивного мовлення у дітей дошкільного віку.</p> <p>4. Визначити особливості розвитку фонетичного, фонематичного, лексичного, граматичного складових та зв'язного мовлення.</p> <p>5. Розкрити загальні психофізіологічні механізми опануванням писемним мовленням.</p> <p>6. Систематизувати матеріал у вигляді таблиці.</p>	10

	5. Психофізіологічні механізми опануванням писемним мовленням.				
Тиждень А 2 академічних годин	Тема 1.8 Мовлення як кінцевий результат мовленнєвої діяльності 1. Диференціація понять „мова”, „мовлення”, „мовленнєва діяльність”. Значення диференціації цих понять для логопедії 2. Види мовленнєвої діяльності, їх характеристика. 3. Продуктивні види мовленнєвої діяльності. 4. Непродуктивні види мовленнєвої діяльності. 5. Мовленнєва функціональна система. Рівні організації.	лекція	3; 5; 7; 10	Володіти матеріалом лекції	7
Тиждень Б 2 академічних годин	Тема 1.8 Мовлення як кінцевий результат мовленнєвої діяльності 1. Диференціація понять „мова”, „мовлення”, „мовленнєва діяльність”. Значення диференціації цих понять для логопедії 2. Види мовленнєвої діяльності, їх характеристика. 3. Продуктивні види мовленнєвої діяльності.	практичне	3; 5; 7; 10	1. Зробити диференціацію понять „мова”, „мовлення”, „мовленнєва діяльність”. Розкрити значення диференціації цих понять для логопедії 2. У вигляді таблиці систематизувати види мовленнєвої діяльності, дати їм загальну характеристику. 3. Продуктивні види мовленнєвої діяльності. 4. Непродуктивні види мовленнєвої діяльності.	

	4. Непродуктивні види мовленнєвої діяльності. 5. Мовленнєва функціональна система. Рівні організації.			5. Мовленнєва функціональна система. Рівні організації.	
Всього балів			58		
Змістовий модуль 2. Психофізіологічні механізми та структура усної та писемної форми мовленнєвої комунікації					
Тиждень А 2 академічних години	Тема 2.1 Психологічна структура висловлення. Етапи породження усного мовленнєвого висловлювання 1. Модель породження мовлення Л.С.Виготського. 2. Модель породження мовлення О.О.Леонтьєва. 3. Модель О.Р. Лурія. Онтогенез мовленнєвого висловлювання.	лекція	3; 5; 7; 10; 12; 13	Володіти матеріалом лекції	8
Тиждень Б 2 академічних години	Тема 3.1 Психологічна структура висловлення. Етапи породження усного мовленнєвого висловлювання 1. Модель породження мовлення Л.С.Виготського.	практичне	3; 5; 7; 10; 12; 13	1. Пригадати психологічну структуру та функції внутрішнього мовлення 2. Приготувати інформацію щодо закордонних моделей породження мовлення. 3. Розкрити роль внутрішнього мовлення у	

	<p>2. Модель породження мовлення О.О.Леонтєва.</p> <p>3. Модель О.Р. Лурія.</p> <p>4. Онтогенез мовленнєвого висловлювання.</p>			<p>породженні мовленнєвого висловлювання.</p> <p>4. Систематизувати матеріал про моделі породження мовлення у вигляді таблиці.</p>	
<p>Тиждень А 2 академічних години</p>	<p>Тема 2.2 Етапи розуміння усного мовленнєвого висловлювання</p> <p>1. Процес розуміння мовлення. Загальна характеристика.</p> <p>2. Етапи розуміння мовлення. Загальна характеристика.</p> <p>3. Розуміння на рівні слова.</p> <p>4. Розуміння на рівні речення.</p> <p>5. Розуміння на рівні тексту та підтексту.</p>	лекція	3; 5; 7; 10; 12; 13	Володіти матеріалом лекції	
<p>Тиждень Б 2 академічних години</p>	<p>Тема 2.2 Етапи розуміння усного мовленнєвого висловлювання</p> <p>1. Процес розуміння мовлення. Загальна характеристика.</p> <p>2. Етапи розуміння мовлення. Загальна характеристика.</p> <p>3. Розуміння на рівні слова.</p>	практичне	3; 5; 7; 10; 12; 13	<p>1. Розкрити процес розуміння мовлення, дати загальну характеристику.</p> <p>2. Розкрити етапи розуміння мовлення.</p> <p>3. Визначити особливості розуміння на рівні слова.</p> <p>4. Визначити особливості розуміння на рівні речення.</p>	8

	<p>4. Розуміння на рівні речення.</p> <p>5. Розуміння на рівні тексту та підтексту.</p>			<p>5. Розкрити особливості розуміння на рівні тексту та підтексту.</p> <p>6. Підготувати дитячі висловлювання, які відображають труднощі, з якими стикаються діти під час оволодіння мовними засобами.</p> <p>7. Підготувати приклади розбіжності між значенням та смислом мовленнєвого висловлювання.</p>	
<p>Тиждень А не передбачено академічних годин</p>	<p>Тема 2.3. Відмінності між усним і писемним мовленням</p> <p>1. Філогенез писемного мовлення.</p> <p>2. Онтогенез писемного мовлення.</p> <p>3. Відмінності між усним і писемним мовленням: А) за часом виникнення в онтогенезі; Б) за способом протікання; В) за змістом психофізіологічних операцій.</p>	самостійна робота	3; 5; 7; 10; 12; 13	Володіти матеріалом	
<p>Тиждень Б 2 академічних годин</p>	<p>Тема 2.3. Відмінності між усним і писемним мовленням</p> <p>1. Філогенез писемного мовлення.</p>	практичне	3; 5; 7; 10; 12; 13	<p>1. Розкрити філогенез писемного мовлення.</p> <p>2. Розкрити онтогенез писемного мовлення.</p>	10

	<p>2. Онтогенез писемного мовлення.</p> <p>3. Відмінності між усним і писемним мовленням:</p> <p>А) за часом виникнення в онтогенезі;</p> <p>Б) за способом протікання;</p> <p>В) за змістом психофізіологічних операцій.</p>			<p>3. Визначити відмінності між усним і писемним мовленням:</p> <p>А) за часом виникнення в онтогенезі;</p> <p>Б) за способом протікання;</p> <p>В) за змістом</p> <p>4. Зробити у вигляді таблиці порівняльний аналіз усного і писемного мовлення</p>	
Тиждень А 4 академічних години	<p>Тема 2.4 Психофізіологічна структура процесу письма</p> <p>1.Психологічні особливості процесу письма.</p> <p>2.Психофізіологічний зміст процесу письма (операції письма).</p> <p>3.Рівні організації письма.</p> <p>4.Психологічні передумови формування навички письма.</p>	лекція	3; 5; 7; 10; 12; 14	Володіти матеріалом лекції	8
Тиждень Б 2 академічних години	<p>Тема 2.4 Психофізіологічна структура процесу письма</p> <p>1. Психологічні особливості процесу письма.</p> <p>2.Психофізіологічний зміст процесу письма (операції письма).</p>	практичне	3; 5; 7; 10; 12; 14	<p>1. Розкрити психофізіологічні процеси, які беруть участь у різних видах писемної продукції:</p> <ul style="list-style-type: none"> • списуванні; • записі на слух; • письмовому переказі; 	

	<p>3.Рівні організації письма.</p> <p>4.Психологічні передумови формування навички письма.</p>			<ul style="list-style-type: none"> • складанні твору в письмовій формі. 2. Законспектувати різновиди письма (пiктографiчне, iдеографiчне, тощо). 3. Навести приклади як письмо представлено у виглядi 4-х систем рiзних кодiв. 	
Тиждень А 2 академічних години	<p>Тема 2.5 Психофізіологічна структура процесу читання. Етапи оволодіння процесом читання</p> <p>1.Психофізіологічні механізми читання.</p> <p>2.Операції процесу читання.</p> <p>3.Етапи оволодіння навичкою читання в процесі онтогенезу. Загальна характеристика.</p>	лекція	3; 5; 7; 10; 12; 14	Володіти матеріалом лекції	8
Тиждень Б 2 академічних години	<p>Тема 2.5 Психофізіологічна структура процесу читання. Етапи оволодіння процесом читання</p> <p>1. Психофізіологічні механізми читання.</p> <p>2. Операції процесу читання.</p> <p>3. Етапи оволодіння навичкою читання в процесі онтогенезу. Загальна характеристика (за Т.Г.Єгоровим).</p>	практичне	3; 5; 7; 10; 12; 14	<p>1. Розкрити психофізіологічні механізми читання.</p> <p>2. Визначити операції процесу читання.</p> <p>3. Розкрити етапи оволодіння навичкою читання в процесі онтогенезу. Загальна характеристика (за Т.Г.Єгоровим).</p>	

	процесі онтогенезу. Загальна характеристика.			4. Розкрити динаміку труднощів оволодіння писемним мовленням на різних етапах оволодіння цим процесом. 5. Підготувати інформацію щодо психолінгвістичного вивчення стану писемного мовлення у школярів. 6. Заповнити таблицю «Етапи оволодіння навичкою читання в онтогенезі»	
Всього балів					42

10. Система оцінювання та вимоги

Політика щодо подолання академічної неуспішності: негативну оцінку можна підвищити, для цього студенту надається одна спроба. Якщо студент не засвоїв тему, пропустивши з поважної причини заняття - він може одержати консультацію у викладача та скласти тему. Ідентичні роботи, представлені різними студентами не оцінюються (зараховується 0 балів за кожну роботу). Додаткові бали (максимально 10) студент може набрати за рахунок неформальної освіти в межах освітньої траєкторії курсу (проходження вебінару, курсу підвищення кваліфікації тощо з одержанням відповідного сертифіката та наданням покликання на веб-сторінку). Підсумкова оцінка за вивчення освітньої компоненти складає 100 балів (за аудиторну роботу – 80 балів, за 2 самостійних – 20 балів). Максимальний бал за заняття студент одержує у разі вільного володіння матеріалом зі всіх питань плану заняття, спеціальною термінологією, активної участі в обговоренні питань та виконання завдань за планом заняття, при цьому висловлює аргументовано власну думку щодо досліджуваного явища, аналізує, співставляє та порівнює, використовує додаткові джерела інформації.

Критерії оцінювання студентів на практичних заняттях

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
7/8	відмінно	<p>Відповідь або виконання завдання характеризується правильністю та повнотою без допомоги викладача. Студент вільно володіє термінологією з теми, логічно викладає матеріал, може самостійно навести приклади із власних спостережень, провести порівняльний аналіз явищ, що висвітлюються</p> <p>Рівень відповіді або виконання завдання є творчим.</p>
6/7	добре	<p>Відповідь або виконання завдання характеризується повнотою з незначними огріхами, що виправляються студентом самостійно без надання допомоги з боку викладача. Студент володіє матеріалом з теми, використовує терміни, може дати їм визначення. Викладення матеріалу з теми є чітким, логічним з наведенням прикладів із власних спостережень, використанням знань із суміжних дисциплін. Порівняльний аналіз явищ, що висвітлюються, виконує за допомогою консультації викладача (за навідними питаннями).</p> <p>Рівень відповіді або виконання завдання є продуктивним.</p>
5/6	добре	<p>Відповідь або виконання завдання характеризується недостатньою повнотою, але правильністю. Студент володіє обсягом знань та умінь, які є необхідними для розкриття теми, користується термінологією, однак визначення поняттям надає неточно. Під час проведення порівняльного аналізу досліджуваних явищ студент може припускатися окремих неточностей, які виправляє після надання консультативної допомоги викладача.</p> <p>Рівень відповіді або виконання завдання є продуктивним</p>
4/5	задовільно	<p>Відповідь або виконання завдання характеризується неповнотою і проводяться за допомогою консультації викладача. Студент неточно використовує терміни або зазнає труднощів під час характеристики визначень ключових понять теми. Під час проведення порівняльного аналізу досліджуваного явища спостерігається порушення логічності та точності. Необхідна консультативна допомога з боку викладача.</p> <p>Рівень відповіді або виконання завдання є репродуктивним.</p>

3/4	задовільно	Відповідь або виконання завдання характеризується фрагментарністю і є можливими тільки за умови надання консультативної допомоги викладача. Студент частково володіє матеріалом з теми, не користується ключовими термінами, не може самостійно навести приклади із власних спостережень. Викладення матеріалу відбувається на репродуктивному рівні зі значною кількістю огріхів та неточностей під керівництвом викладача
1/2	незадовільно	Відповідь або виконання завдання характеризується неправильністю та фрагментарністю, відбуваються під керівництвом викладача. Теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою курсу, засвоєно частково, необхідні практичні уміння не сформовано.
0	незадовільно	Відповідь відсутня.

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
10	відмінно	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою НІТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робить висновки
9	добре	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.

8	добре	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.
7	задовільно	Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.
6	задовільно	Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.
0-5	незадовільно	Завдання виконано невчасно і є дублюванням відомих джерел інформації. Оформлення не відповідає вимогам, що висуваються до даного виду робіт. Студент не орієнтується у змісті представленого матеріалу. Завдання не виконано або не дотримано кодексу доброчесності

11. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні:

1. Беянин В.П. Психолінгвістика. – М.: Флінта, 2004. -213с.
2. Основы психолінгвістики / Под общ. ред. А.Г. Шмелева. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. – 374с.
3. Пахомова Н.Г. Нейропсихолінгвістика: Навчальний посібник. – П.: АСМІ, 2013. – 274с.

Додаткові:

4. Богущ А.М. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку. - Київ.: Видавничий Дім „Слово”, 2003. – 344 с.
5. Кольцова М.М., Рузіна М.С. Ребенок учится говорить. Пальчиковый игротренинг. – Екатеринбург: У-Фактория, 2004. – 224 с.
6. Манько Н.В. Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку: навчальний посібник.- К.:КНТ, 2008. – 256с

7. Лурия А. Р. Язык и сознание / под ред. Е. Д. Хомской. – Ростов н/Д.: Феникс, 1998. – 416 с.
8. Физиология человека: в 3т. / под ред. Р. Шмидта и Г. Тевса. – М.: Мир, 2005; Т.1 – 323с., Т.2 – 314с.; Т.3 – 228с.

Интернет-ресурсы:

9. <http://psylib.org.ua/books/bin01/txt23.htm>
10. <http://www.libsib.ua/obschaya-psichologiya/psichologiya-rechi/vse-stranitsi>
11. <http://www.studfiles.ua/dir/cat8/subj73/file12738/view126569.html>
12. <http://azps.ua/hrest/28/1133254.html>
13. <http://referaty2010.narod.com/psrec.html>
14. <http://www.philology.com/linguistics1/leontyev-70.htm>